

نگاه کلینیکی به جراحی بالا بردن سینوس ماگزیلاری

ترجمه و گردآوری:

دکتر مهران شکری

متخصص جراحی دهان و فک و صورت

فلوشیپ جراحی پیشرفته ایمپلنت

مدرس بخش جراحی دهان و فک و صورت

دانشکده دندانپزشکی شهید بهشتی

دکتر فهیمه اخلاقی

متخصص جراحی دهان و فک و صورت

دانشیار بخش جراحی دهان و فک و صورت

دانشکده دندانپزشکی شهید بهشتی

رئیس بخش جراحی فک و صورت

بیمارستان آیت الله طالقانی

بهار ۱۳۹۷

شابک	۹۷۸-۶۲۲-۶۱۲۱-۱۰-۱ :
شماره کتابشناسی ملی	۵۲۱۳۳۲۵ :
عنوان و نام پدیدآور	نگاه کلینیکی به جراحی بالا بردن سینوس ماگزیلاری/[ویراستار دانیل دبلیو. کی. کانو] ؛ مترجمین فهیمه اخلاقی، مهران شکری.
مشخصات نشر	تهران: دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید بهشتی، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	۲۹۰ص.؛ مصور (رنگی)، جدول (رنگی)، نمودار (رنگی).
یادداشت	عنوان اصلی: Clinical maxillary sinus elevation surgery, 2014.
یادداشت	کتابنامه.
موضوع	سینوس فک بالا -- جراحی
موضوع	Maxillary Sinus -- Surgery
رده بندی دیویی	۶۱۷/۵۲۰۵۹ :
رده بندی کنگره	RF۴۲۱/ک۲۵ن۸ ۱۳۹۷ :
سرشناسه	کانو، دانیل دبلیو. کی. Kao, Daniel W. K.
شناسه افزوده	شکری، مهران ۱۳۴۶ -، مترجم
شناسه افزوده	اخلاقی، فهیمه، ۱۳۲۲ -، مترجم
شناسه افزوده	دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید بهشتی
شناسه افزوده	Shahid Beheshti University of Medical sciences & Health Services
وضعیت فهرست نویسی	فیبا :

عنوان	نگاه کلینیکی به جراحی بالا بردن سینوس ماگزیلاری
مترجمین	دکتر فهیمه اخلاقی - دکتر مهران شکری
نوبت چاپ	اول / ۱۳۹۷
انتشارات	دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید بهشتی
شابک	۹۷۸-۶۲۲-۶۱۲۱-۱۰-۱ :
چاپ و لیتوگراف	روشنی
شمارگان	۵۰۰ جلد
قیمت	۶۰۰/۰۰۰ ریال

فهرست مطالب

پیشگفتار	۱
فصل اول: آناتومی و فیزیولوژی سینوس ماگزیلاری	۹
فصل دوم: کارایی‌ها و محدودیت‌های روش‌های تصویربرداری معمولی	۲۹
فصل سوم: کارایی‌ها و محدودیت‌های تکنیک‌های تصویربرداری پیشرفته (سه بعدی)	۶۱
فصل چهارم: آماده کردن وسایل اولیه مورد نیاز و آموزش پری کلینیکی تکنیک پنجره جانبی ...	۹۷
فصل پنجم: روشهای کلینیکی تکنیک پنجره جانبی	۱۱۱
فصل ششم: پیشگیری و کنترل عوارض تکنیک پنجره جانبی	۱۲۷
فصل هفتم: تکنیک‌های پیشرفته روش پنجره جانبی	۱۶۵
فصل هشتم: وسایل و مواد اولیه روش ترانس آلونلار: تکنیک استئوتوم	۱۷۵
فصل نهم: روش کلینیکی ترانس آلونلار استئوتوم	۱۸۱
فصل دهم: اداره پس از عمل روش ترانس آلونلار استئوتوم	۱۹۳
فصل یازدهم: روش‌های پیشرفته جراحی ترانس آلونلار	۲۰۵
فصل دوازدهم: درختواره تصمیم‌گیری در مورد انتخاب روشهای سینوس لیفت	۲۲۱
فصل سیزدهم: انتخاب مواد جهت پیوند استخوان	۲۳۳
فصل چهاردهم: مروری بر میزان موفقیت (Success) و بقا (Survival) ایمپلنت‌های دندانی	۲۴۵
واژه نامه	۲۶۳
واژه باب	۲۷۱

تا چند سال قبل اهمیت سینوس فک بالا از نقطه نظر دندانپزشک، مرتبط با مجاورت و احتمال توسعه پاتولوژی دندانی با سینوس و برعکس و نیز باز شدن سینوس و برقراری ارتباط دهانی سینوسی پس از بیرون آوردن دندان بود. در سالهای اخیر و با رواج استفاده از ایمپلنت های دندانی در تمام نقاط فک بالا و پائین، وجود سینوس گسترش یافته بعنوان یک مشکل در انجام ایمپلنت های دندانی ناحیه خلفی فک بالا مطرح گردید، بویژه بدلیل نامناسب بودن کیفیت استخوان در ناحیه خلفی فک بالا (۵۰ درصد موارد نوع D₃، ۴۰ درصد موارد نوع D₄، و حدود ۱۰ درصد موارد نوع D₂) نیاز به کمیت مناسب و بیشتر، مورد توجه قرار گرفت. به همین دلیل فاصله‌ی نامناسب لبه‌ی آلوئول تا کف سینوس، نیاز به جراحی بالا بردن کف سینوس که Sinus Floor Elevation یا Sinus Lift یا Sinus Floor Augmentation نامیده می‌شود را مطرح نمود.

انجام این جراحی اگر چه بظاهر ساده می‌نماید، ولی عوارض عمده (پرفوراسیون، خونریزی، سینوزیت، عفونی شدن پیوند) می‌تواند همراه این جراحی رخ دهد. عمل کننده لازم است به تمام موارد تجویز و عدم تجویز، عوارض احتمالی و چگونگی درمان و مدیریت آنها تسلط داشته باشد. اگر چه در کتب مرجع جراحی دهان و فک و صورت و پرئودونتولوژی، معمولاً فصلی در ارتباط با این جراحی اختصاص داده می‌شود، اما کتاب موجود و تمام فصول آن اختصاصاً به جزئیات مرتبط با سینوس فک بالا و جراحی بالا بردن کف سینوس با زبانی ساده توجه نموده است. همکاران ارجمند سرکار خانم دکتر فهیمه اخلاقی و جناب آقای دکتر مهران شکری با دقت تمام، اهتمام به ترجمه کتاب Clinical Maxillary Sinus Elevation Surgery نموده‌اند. بر خود لازم می‌دانم از زحمات این دو استاد ارجمند بخش جراحی دهان و فک و صورت دانشکده‌ی دندانپزشکی شهید بهشتی تشکر بسیار بنمایم و امید توفیق بیشتر برای سرکار خانم فهیمه اخلاقی و جناب آقای دکتر مهران شکری دارم.

مسعود یغمایی

استاد پژوهشکده و بخش جراحی دهان و فک و صورت

دانشکده دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

بهار ۱۳۹۷

امروزه با رواج جراحی ایمپلنت در قسمتهای مختلف دهان، خصوصاً ناحیه خلف ماگزیلا، جراحی های روی سینوس و از جمله مهمترین آنها (سینوس لیفت) بسیار مورد توجه قرار گرفته است.

کتاب حاضر در واقع ترجمه کتاب Clinical Maxillary Sinus Elevation Surgery نوشته Daniel W. K. Kao است که به همت جناب آقای دکتر شکری و اینجانب به فارسی برگردانده شده، همراه با ضمیمه ای در رابطه با آناتومی و فیزیولوژی سینوس که کمبود آن در این کتاب احساس می شده و توسط همکار ارجمندم جناب آقای دکتر شکری به رشته تحریر در آمده است.

امید که مطالب این کتاب، مورد توجه خوانندگان اعم از متخصصین و رزیدنت ها و دانشجویان عزیز دندانپزشکی قرار گیرد.

دکتر فهیمه اخلاقی

متخصص جراحی دهان و فک و صورت

دانشیار بخش جراحی دهان و فک و صورت

دانشکده دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

رئیس بخش جراحی فک و صورت بیمارستان آیت ا. طالبانی

بهار ۱۳۹۷

به نام خدا

بدون تردید، اساسی ترین عامل موفقیت ایمپلنت، کیفیت و کمیت استخوان است و ناحیه‌ی خلف ماگزایلا از این حیث و در مقایسه با سایر نواحی دهان، ضعیف ترین ناحیه بشمار میرود. گسترش سینوس ماگزایلا، تحلیل استخوان آلوئولار و تراکم کم استخوان در این ناحیه، موجب نگرانی هر جراح ایمپلنت برای دستیابی به ثبات و استوایتنگریشن ایمپلنت میشود. اما پس از ابداع روش سینوس لیفت، در واقع بخشی از مشکل یعنی کمبود ارتفاع استخوان بین کف سینوس و کرس استخوان آلوئول، مرتفع گردید. اگرچه عمل سینوس لیفت مثل هر جراحی دیگر میتواند دارای عوارضی باشد ولی در مجموع عملی بسیار قابل اعتماد و موفق محسوب میشود. جراحان ایمپلنت برای انجام موفقیت آمیز این جراحی، میبایستی دانش کافی از آناتومی، فیزیولوژی، واریاسیونها و پاتولوژی های سینوس ماگزایلا، روشهای تصویر برداری، روشهای جراحی و عوارض احتمالی آن داشته باشند و این کتاب بطور جامع و کامل به نکات فوق پرداخته است و بنظر اینجانب، معلومات کافی و لازم را برای جراحان فراهم مینماید. امید وافر دارم که انتشار این کتاب بتواند قدمی در جهت ارتقاء سطح دانش و مهارتهای جراحان ایمپلنت باشد و از اینکه پروردگار یکتا این توفیق را به بنده حقیر عنایت فرموده اند، او را بی نهایت سپاسگزارم.

در انتها از عنایات استاد و همکار بزرگوارم سرکار خانم دکتر فهیمه اخلاقی و مشارکت صمیمانه ایشان در تمامی مراحل انتشار این کتاب، تشکر و برای ایشان در همه عرصه‌های زندگی، آرزوی موفقیت می‌نمایم.

ضمناً از سرکار خانم سعیدا باقری از پرسنل محترم کتابخانه دانشکده داندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران که معرف این کتاب به اینجانب بوده اند، کمال تشکر و قدردانی را دارم.

دکتر مهران شکری

متخصص جراحی دهان و فک و صورت

فلوشیپ جراحی پیشرفته ایمپلنت

بهار ۱۳۹۷

پیشگفتار

در بسیاری از افراد دارای بی‌دندانی در نواحی خلف ماگزایلا، بدلیل عدم وجود حجم و ارتفاع کافی استخوان بین کف سینوس و ریح بی‌دندان، کاشت ایمپلنت و بدست آوردن ثبات اولیه آن که ضامن موفقیت درازمدت است امکان‌پذیر نیست. سینوس ماگزایلا، بواسطه واریاسیون‌ها، آنومالی‌ها، شکل‌ها و پاتولوژی‌هایش همواره ذهن جراحان ایمپلنت را به خود مشغول کرده است.

در طی ۳۰ سال گذشته جراحان خلاق، روش‌ها و پروتکل‌های متعدد و مختلف را برای ورود به داخل سینوس، بالا بردن مخاط اشنايدر و قرار دادن مواد مختلف پیوند استخوان با یا بدون اجزاء خونی (blood components) فاکتورهای رشدی ابداع نموده‌اند. همه این تلاش‌ها بدون تردید برای ساختن استخوان جدید در فضای ایجاد شده بین دیواره‌های استخوانی حفره سینوس و مخاط اشنايدر بالا برده شده، بوده است، تا پس از استئوژنریس کافی بتوان ایمپلنت در آنجا قرار داد و پس از آن پروتز روی آن ساخته شود.

دو روش اصلی بالا بردن کف سینوس (شکل ۱-۱). روش پنجره لائترال^{۱،۲} و روش ترانس آلونلار^{۳-۶} می‌باشند. فضای ایجاد شده در داخل سینوس متعاقب بالا بردن مخاط، محل مناسبی برای استخوان سازی است. بالا بردن مخاط اشنايدر برای آگمنتاسیون سینوس ماگزایلاری اولین بار توسط Tatum (1977) معرفی شد. او از استخوان اتوزنوس گرفته شده از کرست ایلیاک، به عنوان پیوند استفاده کرد.^۱ اما برداشتن استخوان از لگن، طول زمان جراحی را زیاد می‌کند. احتمال morbidity پس از عمل دارد و باعث ناراحتی بیمار می‌شود. به همین خاطر جایگزین‌های متعددی نظیر آلوگرافت‌ها، زئوگرافت‌ها، آلوپلاست‌ها، مواد مهندسی یافت^۷ استفاده شده‌اند.^{۷-۱۳} روش پنجره جانبی یک روش نسبتاً technique sensitive است. (شکل ۲-۱ و ۳-۱)

* Tissue engineering materials